

การสร้างฝูงต้นพันธุ์ไก่เบตงพิกุลทอง

แสนศักดิ์ นาคะวิสุทธิ, สุนีย์ ตรีมณี และแทน รังเสาร์

งานปศุสัตว์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

บทคัดย่อ

การสร้างฝูงต้นพันธุ์ไก่เบตงพิกุลทอง ดำเนินการทดลองในปี 2562-2562 ในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เพื่อศึกษาความหลากหลายของลักษณะปรากฏ (phenotype) สำหรับใช้กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกในการสร้างอัตลักษณ์และมาตรฐานไก่เบตงพิกุลทองรุ่นต้นพันธุ์ (Betong Pikulthong Chicken breed standard and characteristics) และลักษณะทางเศรษฐกิจที่สำคัญเพื่อการผลิตไก่เบตงพิกุลทองเชิงการค้า น้ำหนักตัวและอัตราการเจริญเติบโตที่อายุต่างๆ และสัดส่วนร่างกาย โดยการรวบรวมไก่เบตงในท้องถิ่นใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์ กำหนดคุณลักษณะประจำพันธุ์ขั้นต้น สีขน ลำตัว หน้าอก ขนหาง สร้อยคอและหลัง สีปาก ตีงู และแข้ง ลักษณะหงอน สีหนัง สีตา เพื่อให้ได้ความหลากหลายทางพันธุกรรมมารวมไว้ที่ฝูงต้นพันธุ์ให้มากที่สุดจัดฝูงผสมพันธุ์ เก็บไข่ ฟักไข่โดยใช้ตู้ฟักไข่ เพื่อผลิตลูกไก่เบตง ทำการสังเกตลักษณะปรากฏและบันทึกน้ำหนักรายตัวตั้งแต่แรกเกิด จนถึงอายุ 20 สัปดาห์ พบว่า ค่าเฉลี่ยของน้ำหนักตัวไก่เบตงเพศผู้และเพศเมียระยะเจริญเติบโตตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 18 สัปดาห์ เพศผู้มีน้ำหนัก 1.702 กิโลกรัม คิดเป็น 53.9 เปอร์เซ็นต์ ของน้ำหนักเพศผู้เต็มวัย เพศเมียมีน้ำหนัก 1.245 กิโลกรัม คิดเป็น 60.4 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักเพศเมียเต็มวัย ใช้เวลานานในการเจริญเติบโตก่อนเข้าสู่ช่วงการโตเต็มวัย (maturity age) เป็นคุณสมบัติหนึ่งของไก่เนื้อที่ดี

ไก่เบตงมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยของไก่เบตงเพศผู้และเพศเมียระยะเจริญเติบโตตั้งแต่แรกเกิดถึงอายุ 18 สัปดาห์ เท่ากับ 13.27 และ 9.65 กรัมต่อวัน มีอัตราการเจริญเติบโตสูงที่สุดในช่วงอายุ 4 – 8 สัปดาห์ เพศผู้มีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย 14.54 กรัมต่อวัน เพศเมียมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย 11.92 กรัมต่อวัน ที่อายุ 20 สัปดาห์ ไก่เบตงเพศผู้มีความกว้างอก ความยาวลำตัว ความยาวแข้ง และความสูง เท่ากับ 5.98, 20.09, 8.08 และ 45.50 เซนติเมตร เพศเมีย เท่ากับ 5.80, 18.60, 7.20 และ 41.20 เซนติเมตร ตามลำดับ

ลักษณะปรากฏที่พบเป็นส่วนใหญ่ของฝูง สามารถนำไปใช้กำหนดเป็นลักษณะประจำพันธุ์ไก่เบตงพิกุลทอง คือ สีตา: สีเหลือง, สีปาก: สีเหลืองปนน้ำตาล, สีแข้ง: สีเหลือง, สีขนลำตัว: สีน้ำตาลอ่อน, สีขนหาง: สีน้ำตาลอ่อน, สีผิวหนัง: สีขาว, ลักษณะขนปีก: ขนปีกอ่อน ลักษณะที่มีความหลากหลายสูง มีสัดส่วนมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ลักษณะหงอน: จักร 7 แฉก 6 แฉก และ 5 แฉก, สีสร้อยคอ: เพศผู้ สีเหลือง สีกรด และเพศเมีย สีน้ำตาล เหลือง, สีสร้อยหลัง: ในเพศผู้ สีกรด สีเหลือง และในเพศเมียสีน้ำตาลอ่อน

ข้อมูลของฝูงไก่เบตงจากการศึกษาครั้งนี้นำมากำหนดเกณฑ์การคัดเลือกพันธุ์เมื่ออายุ 16 สัปดาห์ คือ ไก่เบตงน้ำหนักตัวเพศผู้ไม่น้อยกว่า 1,700 กรัม และเพศเมียไม่น้อยกว่า 1,175 กรัม อัตราการเจริญเติบโตเพศผู้ไม่น้อยกว่า 15 กรัม/วัน เพศเมียไม่น้อยกว่า 10 กรัม/วัน ความยาวลำตัวเพศผู้ไม่น้อยกว่า 21 เซนติเมตร เพศเมีย ไม่น้อยกว่า 17 เซนติเมตร ความสูงเพศผู้ไม่น้อยกว่า 46 เซนติเมตร เพศเมียไม่น้อยกว่า 40 เซนติเมตร

ผลตอบสนองจากการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่กำหนดประมาณการน้ำหนักตัวไก่เบตงที่ 16 สัปดาห์

เพิ่มขึ้นต่อรุ่นเท่ากับ 43.75 กรัม และประเมินความก้าวหน้าของลักษณะอัตราการเจริญเติบโตตั้งแต่แรกเกิด จนถึงอายุ 18 สัปดาห์มีอัตราการเจริญเติบโตเพิ่มขึ้นมากกว่าฝูงพ่อแม่พันธุ์เดิมโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.88 กรัมต่อตัวต่อวันในรุ่นต่อไป และลักษณะปรากฏมีความสม่ำเสมอมากขึ้นเป็นลำดับในรุ่นถัดจนมีเอกลักษณ์ประจำสายพันธุ์ที่กำหนด

คำสำคัญ : ไก่เบตงพิกุลทอง ลักษณะทางเศรษฐกิจ ลักษณะปรากฏ